

สรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

สรุปผลการดำเนินงานตาม
แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

บทสรุปผู้บริหาร

1. หลักการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้ส่วนราชการต้องวิเคราะห์และบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้ครบถ้วน โดยคัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สำคัญและมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับงบประมาณอย่างน้อยประเด็นยุทธศาสตร์ละ 1 แผนงานหรือโครงการมาดำเนินการจัดการความเสี่ยง เพื่อจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ

ในส่วนของการบริหารจัดการความเสี่ยงของส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ ประเมินและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission) ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ดังนี้

1.1 การระบุความเสี่ยง เป็นการนำกิจกรรมภายใต้แผนงาน/โครงการที่คัดเลือกมาระบุความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตอบสนอง รับผิดชอบต่อ โปร่งใส มีส่วนร่วม กระจายอำนาจ นิติธรรม และเสมอภาค

1.2 การบริหารความเสี่ยง ครอบคลุมการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง การกำหนดและดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับความเสี่ยง และการดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง

1.3 การกำกับและติดตามประเมินผล เป็นการรวบรวมข้อมูลและดำเนินการตามแผนฯ

2. การจัดแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เพื่อบรรลุแนวทางการดำเนินการข้างต้น สศช. จึงพิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2563 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยคัดเลือกโครงการ/แผนงานสำคัญ ที่มีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับงบประมาณอย่างน้อยประเด็นละ 1 ยุทธศาสตร์ มาดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ 5 โครงการ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ สศช.	แผนงาน/ โครงการฯ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน	1. โครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ	กยป.	32,000,000
2. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการด้วยความเป็นกลางทางวิชาการและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ	2. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ	กคพ.	3,000,000

ยุทธศาสตร์ สศช.	แผนงาน/ โครงการฯ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
3. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	3. โครงการศึกษาและวางระบบการติดตามและขับเคลื่อนตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	กปร.	10,000,000
4. การติดตามประเมินผลและการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคม			
5. การพัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศให้ทันสมัยเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ	4. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค	กศม.	11,500,000
6. การบริหารจัดการองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพสูง	5. โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช.	กปผ.	5,000,000

3. การรายงานผลการดำเนินงาน

สศช. โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหารร่วมกับกอง/สำนัก ที่รับผิดชอบโครงการ/แผนงานข้างต้น ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามมาตรฐาน COSO สามารถสรุปผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้งในระดับภาพรวมและรายโครงการ ได้ดังนี้

3.1 ภาพรวม

สศช. ดำเนินการบริหารความเสี่ยงโครงการฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยใช้กลยุทธ์การควบคุม และถ่ายโอนความเสี่ยง ทำให้สามารถบริหารความเสี่ยงของโครงการฯ ให้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง

3.2 รายโครงการ

รายละเอียดโครงการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ :	การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ
1. โครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ		
ผู้รับผิดชอบ : กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (กยป.) กลยุทธ์ที่ใช้ : การควบคุมและถ่ายโอนความเสี่ยง	ความสำเร็จของการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน เพื่อเตรียมนำเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานปฏิรูปประเทศทุกคณะ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน	สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงาน และหน่วยงานเจ้าภาพที่เกี่ยวข้อง ได้มีการวางแผนและหารือร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมาย มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และได้ยกร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมาย ซึ่งได้นำเสนอร่างแผนการปฏิรูปประเทศต่อที่ประชุมร่วมประธานปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในวันที่ 15 ตุลาคม 2563 และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในวันที่ 9

รายละเอียดโครงการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ของโครงการ :	การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ
		พฤศจิกายน 2563 รวมทั้งคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป
2. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ		
ผู้รับผิดชอบ : กองยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (กคพ.) กลยุทธ์ที่ใช้ : การควบคุมและถ่ายโอนความเสี่ยง	เชิงปริมาณ : มีเว็บไซต์และระบบประมวลผลข้อมูลที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลที่ สศช. มีอยู่สามารถนำไปใช้อ้างอิงและประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การลงทุนที่เหมาะสมสำหรับประเทศ เชิงคุณภาพ : การวิเคราะห์และการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อ คกก. สศช. และคณะรัฐมนตรีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ระบบการวิเคราะห์ตัวแปรและปัจจัยทางการเงินสามารถใช้งานได้จริง	สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : โครงการได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ กคพ. ในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบระบบเว็บไซต์ของ กคพ. ให้มีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะที่เข้าใจง่ายและไม่ได้มีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ภายในเว็บไซต์ โดยจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการแสดงผลด้วย ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ติดตามความก้าวหน้าของการศึกษาโครงการฯ อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งได้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพิจารณาหรือความเหมาะสมของผลงานร่วมกับที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. โครงการศึกษาและวางระบบการติดตามและขับเคลื่อนตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)		
ผู้รับผิดชอบ : กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ (กปร.) กลยุทธ์ที่ใช้ : -	-	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : เนื่องจาก งบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้ถูกนำส่งคืนเข้า พ.ร.บ. โอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2563 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น จึงไม่ได้ดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว ในปี 2563
4. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค		
ผู้รับผิดชอบ : กองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค (กศม.)	ผลสำเร็จในการปรับปรุงฐานข้อมูลและพัฒนาเครื่องมือ	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : โครงการฯ มีการดำเนินงาน 3 กิจกรรม ได้แก่

รายละเอียดโครงการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ของโครงการ :	การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ
กลยุทธ์ที่ใช้ : การควบคุม ความเสี่ยง	ในการบริหาร เศรษฐกิจมหภาคอย่าง มีประสิทธิภาพ	- การปรับปรุงระบบฐานข้อมูล ซึ่งมีการสอบถามความต้องการของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การนำเสนอระบบฐานข้อมูลตรงตามความต้องการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างและศึกษาเปรียบเทียบ และติดตามการเบิกจ่ายให้ตรงตามกรอบเวลา - โครงการสัมมนาวิชาการ กำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมการสัมมนาและจัดทำรายชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานฯ เพื่อการจัดสัมมนา มีการประชาสัมพันธ์ ประสานทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมสัมมนา ทั้งนี้ ได้มีการศึกษากฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้อง - การศึกษาดูงานกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เป็นกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งมีการประกาศ พรก.ฉุกเฉิน เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบทั้ง 3 กิจกรรม จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ
5. โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช.		
ผู้รับผิดชอบ : กองขับเคลื่อน และประเมินผลการพัฒนา (กปผ.) กลยุทธ์ที่ใช้ : การควบคุม ความเสี่ยง	การจัดประชุม ประจำปี จำนวน 1 ครั้ง	สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : จัดทำแผนการดำเนินโครงการที่กำหนดระยะเวลาชัดเจนและมีการเตรียมข้อมูลของหน่วยงานให้มีความพร้อม ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มอบหมายผู้แทนที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเข้าร่วมประชุม โดยในการประชุม สศช. จัดเตรียมทีมจัดทำสรุปผลการประชุมให้เพียงพอและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการประชุม เพื่อสามารถจดบันทึกและสรุปความเห็นที่ประชุมอย่างครบถ้วน

3.3 สรุปผลการบริหารความเสี่ยงภาพรวมของ สศช.

สศช. ได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดไว้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีโครงการบรรจุอยู่ในแผนบริหารความเสี่ยง จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย (1) โครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (2) โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูล การลงทุนของภาครัฐ (3) โครงการศึกษาและวางระบบการติดตามและขับเคลื่อนตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (4) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค และ (5) โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช.

สรุปผลการดำเนินงานตาม
แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

สรุปผลการดำเนินงานตาม
แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. ความเป็นมา

1.1 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กระทรวงการคลัง กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าหน่วยงานได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม โดยต้องมีการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง และต้องจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยง ซึ่งผลกระทบนี้อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ อีกทั้งร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ ให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

1.2 สศช. จึงกำหนดให้มีการดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ ประเมินและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission) ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ดังนี้

1.2.1 การระบุความเสี่ยง เป็นการนำกิจกรรมภายใต้แผนงาน/โครงการที่คัดเลือกมาระบุความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตอบสนอง รับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนร่วม กระจายอำนาจ นิติธรรม และเสมอภาค

1.2.2 การบริหารความเสี่ยง ครอบคลุมการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง การกำหนดและดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับความเสี่ยง และการดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง

1.2.3 การกำกับและติดตามประเมินผล เป็นการรวบรวมข้อมูลและดำเนินการตามแผนฯ

2. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2.1 สศช. ได้พิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2563 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยคัดเลือกโครงการ/แผนงานสำคัญที่มีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับงบประมาณอย่างน้อย ประเด็นละ 1 ยุทธศาสตร์ มาดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ 5 โครงการ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ สศช.	แผนงาน/ โครงการฯ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท)
1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน	1. โครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ	กยป.	32
2. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการด้วยความเป็นกลางทางวิชาการและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ	2. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ	กคพ.	3

ยุทธศาสตร์ สศช.	แผนงาน/ โครงการฯ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท)
3. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	3. โครงการศึกษาและวางระบบการติดตามและขับเคลื่อนตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs)	กปร.	10
4. การติดตามประเมินผลและการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคม			
5. การพัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศให้ทันสมัยเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ	4. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค	กศม.	11.5
6. การบริหารจัดการองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพสูง	5. โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช.	กปผ.	5

2.2 สศช. โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหารได้ประสานขอความร่วมมือจากกองและสำนักที่รับผิดชอบโครงการข้างต้น ดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ซึ่งประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ การระบุความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยง และการกำกับและติดตามประเมินผล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการบริหารความเสี่ยง 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) กำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (2) ระบุความเสี่ยงต่างๆ (3) ประเมินความเสี่ยง (4) กำหนดและดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการกับความเสี่ยงในแต่ละด้าน (5) ดำเนินการจัดกิจกรรมบริหารความเสี่ยง (6) รวบรวมข้อมูลและสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยง และ (7) ติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่างๆ

3. การสรุปผลการดำเนินงาน

สศช. โดยกองและสำนักที่รับผิดชอบโครงการทั้ง 5 โครงการข้างต้น ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามมาตรฐาน COSO สามารถสรุปผลในภาพรวมและรายโครงการ ได้ดังนี้

3.1 ภาพรวม

สศช. ดำเนินการบริหารความเสี่ยงโครงการฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้ครบทุกโครงการ ในภาพรวม สศช. ได้ใช้กลยุทธ์การควบคุม และการถ่ายโอนความเสี่ยง ทำให้สามารถบริหารความเสี่ยงของโครงการฯ ให้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง

3.2 รายโครงการ

3.2.1 โครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ : กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (กยป.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้กำหนดกลยุทธ์จัดการกับความเสี่ยง โดยใช้วิธีการควบคุมความเสี่ยง ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมได้ ดังนี้

1) แนวทางการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง : การบริหารความเสี่ยงโครงการการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1) การจัดการประชุมสัมมนา/รับฟังความเห็นในการกฤษฎีศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมีส่วนร่วมในการเชิญบุคคล/กลุ่มองค์กรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนา/รับฟังความคิดเห็น ซึ่งในการดำเนินงานสำนักงานฯ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานและหน่วยงานเจ้าภาพที่เกี่ยวข้อง ได้มีการวางแผนและหารือร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายในการจัดประชุม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการประชุมที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2) การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ โดยได้ดำเนินการตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น รวมทั้งจัดให้มีวิธีการที่สะดวกและประชาชนสามารถเข้าถึงในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิรูปประเทศ

2) **ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ :** ความสำเร็จของการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน เพื่อเตรียมนำเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานปฏิรูปประเทศทุกคณะ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน

3) **การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ :** สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ เนื่องจากสำนักงานฯ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงาน และหน่วยงานเจ้าภาพที่เกี่ยวข้อง ได้มีการวางแผนและหารือร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายในการจัดประชุม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการประชุมที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อประกอบดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการได้สรุปและตรวจสอบข้อมูลการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน โดยจะได้นำเสนอร่างแผนการปฏิรูปประเทศต่อที่ประชุมร่วมประธานปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในวันที่ 15 ตุลาคม 2563 และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2563 รวมทั้งคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

3.2.2 **โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ:** กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน (กคพ.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้กำหนดกลยุทธ์จัดการกับความเสี่ยง โดยใช้วิธีการควบคุมความเสี่ยง และถ่ายโอนความเสี่ยง ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมได้ ดังนี้

1) **แนวทางการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง :** การบริหารความเสี่ยงโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ ครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1) การจัดทำฐานข้อมูลและระบบประมวลผล โดยมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการฯ รวมถึงผลประโยชน์ที่หน่วยงานจะได้รับจากโครงการฯ เพื่อเพิ่มระดับการมีส่วนร่วม กำหนดหน่วยงานที่จะเสนอโครงการให้ สศช. พิจารณา ต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในระบบฐานข้อมูลของ กคพ. โดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและกำหนดระยะเวลาการขอข้อมูลอย่างแน่ชัด เป็นประจำ และมีการกำหนดให้ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในระดับส่วนงาน/กอง

1.2) การจัดทำเว็บไซต์ กำหนดความถี่ในการปรับปรุง/เพิ่มเติมข้อมูล เช่น รายเดือน/รายไตรมาส/รายปี เป็นต้น กำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของภาครัฐ ข้อมูลการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนทั่วไป

1.3) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับเว็บไซต์ กำหนดให้มีเงื่อนไขการออกแบบรูปแบบการนำเสนอข้อมูลหน้าเว็บไซต์ที่เข้าถึงและใช้งานได้ง่ายไว้ในข้อกำหนดขอบเขตงาน (TOR) และกำหนดให้มีการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเป็นการทั่วไปเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ จำนวน 1 ครั้ง และจัดฝึกอบรมทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ครั้ง (สำหรับผู้ใช้งานและสำหรับผู้ดูแลระบบ)

1.4) การตรวจรับงานและสัมมนาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ คณะกรรมการกำกับโครงการฯ ควรมีการตรวจสอบและนัดประชุมเพื่อติดตามการทำงานของบริษัทฯ ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานสัมมนาให้ทั่วถึงและมีช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการอื่นๆ อาทิ การประกาศในเว็บไซต์/Facebook ของ สศช. การจัดส่งหนังสือไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการเวียนอีเมลให้เจ้าหน้าที่ใน สศช. ทราบโดยทั่วถึง

2) ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ :

เชิงปริมาณ : มีเว็บไซต์และระบบประมวลผลข้อมูลที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลที่ สศช. มีอยู่สามารถนำไปใช้อ้างอิงและประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การลงทุนที่เหมาะสมสำหรับประเทศ

เชิงคุณภาพ : การวิเคราะห์และการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อ กกก. สศช. และคณะรัฐมนตรีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ระบบการวิเคราะห์ตัวแปรและปัจจัยทางการเงินสามารถใช้งานได้จริง

3) การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ : สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ โดยสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

โครงการฯ ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ กกพ. ในแต่ละส่วนงานในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการนำเข้าข้อมูลการวิเคราะห์โครงการ/การเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี/การวิเคราะห์แผนระดับที่ 3 ในระบบฐานข้อมูล ซึ่งโครงการฯ ได้ออกแบบระบบเว็บไซต์ของ กกพ. ให้มีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะที่เข้าใจง่ายและไม่ได้มีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ภายในเว็บไซต์ โดยจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการแสดงผลด้วย ทั้งนี้ สำหรับระบบฐานข้อมูลจะมีการออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะการทำงานของเจ้าหน้าที่ กกพ. รวมถึงผู้บริหารอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงกับระบบภายในของ สศช. เพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยโครงการฯ ดังกล่าว มีคณะกรรมการฯ ติดตามความก้าวหน้าของการศึกษาโครงการฯ อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งได้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพิจารณาหาหรือความเหมาะสมของผลงานร่วมกับที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงผลงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำหรับการสัมมนาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ คาดว่าจะจัดสัมมนาเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการประมาณเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่ง กกพ. จะมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบอย่างทั่วถึง และสำหรับการฝึกอบรมทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี กกพ. จะมีหนังสือและแจ้งเวียนอีเมลให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สศช. ได้รับทราบต่อไป

4) ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการดำเนินโครงการฯ ในโอกาสต่อไป ดังนี้

ระบบฐานข้อมูลและระบบเว็บไซต์ของ กคพ. จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาต่อยอดให้มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนภาครัฐ ในขณะที่ขั้นตอนและระบบการทำงานของ กคพ. รวมถึงระบบอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก สศช. ที่จำเป็นต้องมีการศึกษาออกแบบให้เชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์ นั้น มีความซับซ้อนและมีรายละเอียดทางด้านเทคนิคจำนวนมาก ประกอบกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการดังกล่าวจะต้องมีการอัปเดตข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสถานการณ์ขณะนั้น และจำเป็นต้องได้รับการต่อยอดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ซึ่งจะช่วยให้ระบบดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทุกภาคส่วนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กคพ. ได้ตามเป้าหมายต่อไป

3.2.3 โครงการศึกษาและวางระบบการติดตามและขับเคลื่อนตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs) : กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ (กปร.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ

ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ : เนื่องจาก งบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้ถูกนำส่งคืนเข้า พ.ร.บ. โอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2563 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น จึงไม่ได้ดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว ในปี 2563

3.2.4 โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค : กองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค (กศม.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้กำหนดกลยุทธ์จัดการกับความเสี่ยง โดยใช้วิธีการควบคุมหลีกเลี่ยง ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมได้ ดังนี้

1) **แนวทางการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง :** การบริหารความเสี่ยงโครงการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ การปรับปรุงฐานข้อมูลและการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค ครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1) การปรับปรุงระบบฐานข้อมูล มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการปรับปรุงระบบฐานข้อมูล โดยมีการดำเนินการสำรวจความต้องการในการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร และให้เจ้าหน้าที่ศึกษากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และประสานกับคลังในการเร่งการเบิกจ่ายงบประมาณ สำหรับการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีความรวดเร็ว

1.2) โครงการสัมมนาวิชาการ มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมการสัมมนาและแบบตอบรับให้ชัดเจน ประสานและทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมสัมมนาให้ทราบถึงผลดีและผลเสียให้ชัดเจน หากไม่เข้าร่วมการสัมมนา โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการจัดการสัมมนา ซึ่งเจ้าหน้าที่ศึกษากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และมีการประสานกับคลังเพื่อเร่งการเบิกจ่ายให้ทันเวลา

1.3) การศึกษาดูงานกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดได้ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งมีการประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1-14)

2) ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ : ความสำเร็จในการปรับปรุงฐานข้อมูล และพัฒนาเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค

3) การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ : ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัดโครงการฯ ได้ครบทั้ง 3 กิจกรรม ดังนั้น จึงควรมีการปรับเปลี่ยนหรือทบทวนตัวชี้วัดของโครงการตามแผนบริหารความเสี่ยงเป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาให้เหมาะสม

3.2.5 โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช. : กองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา (กปผ.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้กำหนดกลยุทธ์จัดการกับความเสี่ยง โดยใช้วิธีการควบคุมความเสี่ยง ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมได้ ดังนี้

1) แนวทางการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง : โครงการจัดประชุมประจำปี 2563 ของ สศช. ครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1) จัดประชุมประจำปีจำนวน 1 ครั้ง ในปี 2563 เพื่อรายงานผลการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และเปิดโอกาสให้ภาคีการพัฒนาเสนอแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง ในมิติต่างๆ อย่างกว้างขวาง โดยมีการประสานกับทุกฝ่ายใน สศช. เพื่อจัดทำแผนการดำเนินโครงการที่กำหนดระยะเวลาชัดเจนและมีเวลาเพียงพอในการเตรียมข้อมูลของหน่วยงาน และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดให้มอบหมายผู้แทนที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเข้าร่วมประชุม โดยมีการติดตามยืนยันการตอบรับของผู้เข้าร่วมประชุมอย่างใกล้ชิด/มอบหมายผู้ดำเนินการประชุมกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นทุกคน และสำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมได้กำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมตามระเบียบของทางราชการ/หรือการดำเนินงานกับฝ่ายการคลังอย่างใกล้ชิด

1.2) จัดทำสรุปผลการประชุมประจำปี 2563 และเสนอต่อ กก.สศช. ซึ่ง สศช. จัดเตรียมทีมจัดทำสรุปผลการประชุมให้เพียงพอและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการประชุมเพื่อสามารถจดบันทึกและสรุปความเห็นที่ประชุมอย่างครบถ้วนและมอบหมายเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสตรวจสอบความครบถ้วนของความเห็นอีกครั้ง ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดรูปแบบการประชุมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น /การจดบันทึกความเห็นของที่ประชุมให้ระบุชื่อผู้แสดงความคิดเห็นทุกครั้งเพื่อให้จัดทำสรุปผลไม่ตกหล่นความเห็นของท่านใดไป

2) ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ : การจัดประชุมประจำปี จำนวน 1 ครั้ง

3) การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการฯ :

- คณะกรรมการด้านวิชาการฯ จัดทำแผนปฏิบัติการล่วงหน้า โดยกำหนดระยะเวลาการส่งมอบงานและกำหนดกรรมการผู้รับผิดชอบการจัดทำข้อมูลในแต่ละด้านที่ชัดเจน และประชุมติดตามความก้าวหน้าการเตรียมการอย่างต่อเนื่อง

- คณะกรรมการด้านอำนวยการจัดประชุมฯ มอบหมายคณะทำงานด้านการเชิญและลงทะเบียนจัดทำจดหมายเชิญที่ระบุว่าต้องการผู้เชี่ยวชาญในด้านใดเข้าร่วมประชุม คณะทำงานด้านการเชิญและลงทะเบียนใช้ระบบตอบรับทางไอที ทำให้สามารถติดตามการตอบรับของผู้เข้าร่วมประชุมได้โดยง่าย/จัดทำตัวอย่างข้อซักถามให้ผู้ดำเนินรายการบนเวทีใช้เป็นแนวทางสำหรับเชิญชวนผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น

และสำหรับ กปผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการกลาง มอบหมายเจ้าหน้าที่ในกองบันทึกผลการประชุม โดยมีแบบฟอร์มการจดบันทึกที่ช่วยให้จดหมวดหมู่ประเด็นความเห็นได้ง่าย / มอบหมายเจ้าหน้าที่ระดับ ชพ. ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึกความเห็นต่างๆ ผู้ดำเนินรายการบนเวทีกล่าวเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่ยังไม่แสดงความคิดเห็นได้ลุกขึ้นนำเสนอความคิดเห็น/มีการจัดลำดับการจดบันทึกความเห็นอย่างเป็นระบบ

ନି ଯିବି ଯିବି ଯିବି ଯିବି ଯିବି ଯିବି ଯିବି ଯିବି